

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Β' και Γ' λυκείου

Χαρά Κοκκόλη, φιλόλογος

ΜΑΘΗΜΑ Ι : Ο Εξόριστος ποιητής

Ο Οβίδιος (Publius Ovidius Naso: 43 π.Χ. - 17 μ.Χ.) υπήρξε επικός και ελεγειακός ποιητής. Για λόγους που δε γνωρίζουμε ακριβώς, ο αυτοκράτορας Αύγουστος (63 π.Χ. - 14 μ.Χ.) τον εξόρισε στους Τόμους της Μαύρης θάλασσας (σημ. Κωνσταντζα της Ρουμανίας), όπου ο ποιητής έμεινε μέχρι το θάνατο του. Την εμπειρία του από την εξορία τη γνωρίζουμε χάρη στις ελεγείες που μας άφησε από εκείνη την περίοδο της ζωής του. Οι ελεγείες αυτές απευθύνονται, με τη μορφή συγκινητικών ποιητικών επιστολών, προς φίλους και γνωστούς. Ο ποιητής τούς ζητάει να μεσολαβήσουν στον αυτοκράτορα για να επιστρέψει· παράλληλα υπερασπίζεται με θέρμη το ποιητικό του έργο και μας προσφέρει πολύτιμες αυτοβιογραφικές πληροφορίες.

ΚΕΙΜΕΝΟ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ovidius poēta in terrā Ponticā **exulat**.

Epistulas Rōmam **scriptitat**.

Epistulae plenae querelārum **sunt**.

Rōmam **desiderat** et fortūnam adversam **deplōrat**.

Narrat de incolis barbaris et de terrā gelidā.

Poētam curae et miseriae **excruciant**.

Epistulis contra iniuriam **repugnat**.

Musa **est** unicaamīca poētae.

Ο Οβίδιος ο ποιητής **είναι εξόριστος** στη γη του Πόντου.

Γράφει συχνά επιστολές στη Ρώμη.

Οι επιστολές (του) **είναι** γεμάτες παράπονα.

Επιθυμεί τη Ρώμη και **θρηνεί** για την αντίξοχη τύχη (του).

Αφηγείται για τους βάρβαρους κατοίκους και για την παγωμένη χώρα.

Οι έργοι και οι δυστυχίες **βασανίζουν** τον ποιητή.

Με τις επιστολές (του) **αντιστέκεται** στην αδικία.

Η Μούσα **είναι** η μοναδική φίλη του ποιητή.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΑΝΑ ΚΛΙΣΗ

Α' ΚΛΙΣΗ

Αρσενικά

- Poeta – ae = ποιητής
- Incola – ae = κάτοικος

Θηλυκά

- Terra – ae = γη
- Epistula – ae = επιστολή
- Roma – ae = Ρώμη (μόνο ενικό αριθμό)
- Querela – ae = παράπονα
- Fortuna – ae = τύχη
- Cura – ae = έγνοια, φροντίδα
- Miseria – ae = δυστυχία
- Iniuria – ae = αδικία
- Musa – ae = Μούσα
- Amica – ae = φίλη

Β' ΚΛΙΣΗ

Αρσενικά

- Ovidius – ii (i) = Οβίδιος (μόνο ενικό αριθμό)

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β' κλίση

- Ponticus – a – um = ο Ποντικός, ο του Εύξεινου Πόντου
- Plenus – a- um = γεμάτος
- Adversus – a – um = αντίξοος
- Barbarus – a – um = βάρβαρος
- Gelidus – a – um = παγωμένος
- Unicus – a – um = μοναδικός

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

- In + αφαιρετική = σε , **στάση σε τόπο**
- De + αφαιρετική = για, σχετικά με, **αναφορά**
- Contra + αιτιατική = εναντίον, **εχθρική διάθεση**

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

- Et (συμπλεκτικός) = και

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

adversus, -a, -um
barbarus, -a, -um
gelidus, -a, -um
plenus, -a, -um
Ponticus, -a, -um
unicus, -a, -um

adversior, -ior, -ius
barbarior, -ior, -ius
gelidior, -ior, -ius
plenior, -ior, -ius
-
-

adversissimus, -a, -um
barbarissimus, -a, -um
gelidissimus, -a, -um
plenissimus, -a, -um
-
-

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΡΗΜΑΤΩΝ

1^η

ΣΥΖΥΓΙΑ

Exulo, exulavi, exulatum, exulare = είμαι εξόριστος

Scriptivo, scriptavi, scriptatum, scriptare = γράφω συχνά

Desidero, desideravi, desideratum, desiderare = επιθυμώ

Deploro, deploravi, deploratum, deplorare = θρηνώ

Narro, narravi, narratum, narrare = αφηγούμαι

Excrucio, excruciami, excruciatum, excruciare = βασανίζω

Repugno, repugnavi, repugnatum, repugnare = αντιμάχομαι

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΡΗΜΑ

Sum, fui, - esse = είμαι

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

- [Ovidius poeta in terra Pontica exulat.] exulat: ρήμα, Ovidius: υποκείμενο, poeta: παράθεση στο Ovidius, in terra: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του τόπου που δηλώνει στάση στο exulat, Pontica: επιθετικός προσδιορισμός στο terra.
- [Epistulas Romam scriptitat.] scriptitat: ρήμα, Ovidius: (ενν.) υποκείμενο, Epistulas: αντικείμενο, Romam: αιτιατική της κατεύθυνσης στο scriptitat.
- [Epistulae plene querelarum sunt.] sunt: ρήμα, Epistulae: υποκείμενο, plene: κατηγορούμενο στο Epistulae μέσω του sunt, querelarum: γενική ως συμπλήρωμα (αντικειμενική) στο plene.
- [Romam desiderat.] desiderat: ρήμα, Ovidius: (ενν.) υποκείμενο, Romam: αντικείμενο.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

- [**fortunam adversam** deplorat. **deplorat:**] ρήμα, Ovidius: (ενν.) υποκείμενο, fortunam: αντικείμενο, adversam: επιθετικός προσδιορισμός στο fortunam.
- [**Narrat de incolis barbaris** et **de terra gelida.**] Narrat: ρήμα, Ovidius: (ενν.) υποκείμενο, de incolis, de terra: εμπρόθετοι επιρρηματικοί προσδιορισμοί της αναφοράς στο Narrat, barbaris: επιθετικός προσδιορισμός στο incolis, gelida: επιθετικός προσδιορισμός στο terra.
- [**Poetam curae** et **miseriae excruciant.**] excruciant: ρήμα, curae, miseriae: υποκείμενα, Poetam: αντικείμενο.
- [**Epistulis contra iniuriam repugnat.**] repugnat: ρήμα, Ovidius: (ενν.) υποκείμενο, contra iniuriam: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της εναντίωσης στο repugnat, Epistulis: αφαιρετική του μέσου στο repugnat.
- [**Musa est unica amica poetae.**] est: ρήμα, Musa: υποκείμενο, amica: κατηγορούμενο στο Musa μέσω του est, unica: επιθετικός προσδιορισμός στο amica, poetae: γενική κτητική στο amica.

Α' κλίση ουσιαστικών

	ΕΝΙΚΟΣ
ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	terr – a
ΓΕΝΙΚΗ	terr – ae
ΔΟΤΙΚΗ	terr – ae
ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	terr – am
ΚΛΗΤΙΚΗ	terr – a
ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ	terr – a
	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	terr – ae
ΓΕΝΙΚΗ	terr – arum
ΔΟΤΙΚΗ	terr – is
ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	terr – <u>as</u>
ΚΛΗΤΙΚΗ	terr – ae
ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ	terr – is

- Η πρώτη κλίση περιλαμβάνει αρσενικά και θηλυκά.
- Το ουσιαστικό Familia – ae (= οικογένεια) όταν συντίθεται με τις λέξεις: pater, mater, filius, filia σχηματίζει τη γενική ενικού σε –as και όχι σε –ae
- Τα ουσιαστικά dea (= θεά) και filia (= κόρη) σχηματίζουν την **δοτική και αφαιρετική** πληθυντικού με την κατάληξη –abus για να διακρίνονται από τα ουσιαστικά deus (= θεός) και filius (= γιος) στις αντίστοιχες πτώσεις → deabus , filiabus.

ΠΑΡΑΘΕΣΗ

ΟΝΟΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ:

ΟΜΟΙΟΠΤΩΤΟΙ

- Παράθεση
- Επεξήγηση
- Επιθετικός προσδιορισμός
- Κατηγορηματικός προσδιορισμός

ΕΤΕΡΟΠΤΩΤΟΙ

- Σε Γενική
- Σε Δοτική
- Σε Αιτιατική

Είναι το ουσιαστικό που τοποθετείται κοντά σε ένα άλλο ουσιαστικό ως ονοματικός προσδιορισμός. Η παράθεση είναι μια **γενική** έννοια ενώ το ουσιαστικό που προσδιορίζει μια **ειδική** έννοια.

Π.χ. **Ovidius poeta**

ΤΕΛΟΣ

Καλό διάβασμα !!!